

ONUR CAYMAZ • Gökyüzü Sineması

ONUR CAYMAZ 1977 yılında İstanbul'da doğdu. Marmara Üniversitesi Elektronik-Bilgisayar Bölümü'nü bitirdi. Yazdıklarıyla *Adam Sanat*, *Adam Öykü*, *E*, *Varlık*, *Öküz*, *Virgül*, *Radikal Kitap*, *Cumhuriyet Kitap*, *Eşik Cini* ve benzeri dergi ya da gazetelerde görüldü. 1999 yılında Gençlik Kitabevi'nin açtığı yarışmada "Hayalperistanbul" adlı hikâyesi birinci oldu. 2000 yılında "Kâh ve Rengi" adlı dosyası Orhon Murat Arıburnu Şiir Ödülü'nü alarak Hera Yayınları tarafından kitaplaştırıldı. 2002 yılında Haldun Taner Öykü Ödülü ikincisi seçilen "Nokta", *Ezilmiş Leylaklar Kitabı* adlı ilk kitabındadır. 2004 yılında *Seni Hatırlatan Yıldızlar* (roman) ve *Bak Hâlâ Çok Güzelsin* (şiir) yayımlandı. *Bak Hâlâ Çok Güzelsin*, 2005 yılında Behçet Aysan Şiir Ödülü'nü kazandı. 2005'te *Sanki Yarın Nisan* (hikâye), 2008'de *Kalbin ve Tenin Bütün İstekleri* (hikâye), 2009'da *Yaz Tarifesi* (şiir) kitapçı raflarındaydı. 2010'da *Gece Güzelliği* (hikâye) ile okurla buluşan Caymaz; 2011'de "Pervaneyle Yaren" adlı şiir dosyasıyla Bedri Rahmi Eyüboğlu'nun yüzüncü doğum yılı onuruna verilen şiir ödülüne layık görüldü. Şiirleri Fransızca, İngilizce, Arnavutça, Ermenice gibi çeşitli dillere çevrilen Caymaz'ın yine 2011 yılında önceki hikâye kitaplarından oluşan seçkisi *Hikâyeden Çocuk* yayımlandı. Yazar bir reklam ajansında düzeltmen olarak çalışmakta, çeşitli gazetelere gündeme ilişkin yazılar yazmaktadır.

İletişim Yayınları 1821 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 256

ISBN-13: 978-975-05-1122-6

© 2012 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2012, İstanbul

KAPAK Gül Arı

UYGULAMA Nurgül Şimşek

DÜZELTİ Müge Karahan - Melis Oflas

BASKI ve CILT Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 12064

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 10721

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

ONUR CAYMAZ

Gökyüzü Sineması

İki Film Birden

*bahar geçtiyse ne ola, hazanı hoş görelim
zaman zamana erişmez, biz anı hoş görelim...*

HEVESİ

Hikâyenin Hikâyesi ve Hevesi

En sevdiğim güzellik önceden tasarlanmayandır. Ansızın iskelenin yanı başında hiç bilmediğiniz çay bahçesini görmek; daha önce defalarca gezdiğiniz sokakta, ilk kez karşınıza çıkan kitapçıda epeydir aradığınız romana rastlamak! Tasarlanmayan, sizin için fakat size bağlı olmadan var olan; yokluğu sonradan ayırımsanan... Sekiz yıl sonra yazdıklarına bakarken işte böylesi tuhaf bir şeyle karşılaştım: Anlatmayı çok seven biri olarak her hikâye kitabımın sonunda muhakkak bir uzun hikâye varmış. Batıda bunlara novella deniyor, hani az daha yazsan roman olacaktı durumu; bizde de yazılıyor fakat kavramı pek kullanan yok! İnsanın aklına peri masallarını getiriyor hep... Uzun hikâyeler anlatmak bende filmlerden, aşklardan, pasaj içlerindeki çayevlerinden, Cansever'in kar yağınca birbirine benzer dediği meyhanelerde uzun boylu oturup konuşma isteğinden kalan hevesti belki... Zaten hikâye dediğin de hiç geçmeyen bir heves değil mi?

Çok sevdiğim Dîvan şairi Hevesi, kitabımızın iç kapağına

alınıtladığım beytinde *zaman zamana erişmez* demiş. Bugüne dek, on iki yılda, zamanları birbirine erişmeyen dört öykü kitabım yayımlanmış: *Ezilmiş Leylaklar Kitabı*, *Sanki Yarın Nisan*, *Kalbin ve Tenin Bütün İstekleri* ve *Gece Güzelliği*. *Gece Güzelliği* ve *Ezilmiş Leylaklar*'daki novellaları ayrı tutacağım. Hafızanın bahçelerinde onlar bir yerde; diğerleri kamariyenin altında, havuzun oralarda, limonluğun kırık camlarının arasında gezinip duruyor.

Sekiz yıl sonra kâğıt üzerinde bir zamanki saf âşığın; az buçuk büyümeye durmuş, dünyaya sataşan genç adamın çattalı sesi duyuldu yeniden. Yer yer, şimdi olsa asla öyle yazmayacağım cümleler çarptı yüzüme... Bir cümle yüzlerce farklı biçimde yazılamaz mı? Yenisi yazılan her cümle, yazarda öyküsüne dair bitmemişlik duygusu uyandırmaz mı hep? Dolayısıyla geri dönüp bakınca bazen hiç kitabı yokmuş gibi gelmez mi yazana? Yazan, kitabının arasında kaybolmuştur; birini çok sevince de öyle olmaz mı? Sayfaların arasında kalan cümleler, sözler, şiir, zaman geçtikçe biçim değiştirerek başka birinin yazdıklarına dönüşmüştür (yani dönüşmüştür gibi gelir, oysa değişen bizizdir).

Biraz yayınevi değişikliğinden, biraz da hikâye kitaplarının satışının romana göre zaman almasından (hikâye ince olduğundan daha ağırdır, zor okunur) bu kitapların ikinci baskısı yapılmadı hiç. Yine de bazılarının müşterisi değil, okuru oluyor: Ara sıra kimi yerlerde karşılaştığım kimi dostlar ısrarla bu eski kitapları, hikâyeleri sordu. Bir önceki seçki *Hikâyeden Çocuk*'ta, bu kitaplardaki kimi kısa öyküler vardı; şu an elinizde tuttuğunuzdaysa novellalar derlendi. *Biz anı hoş görelim* demiş ya Hevesî...

Peki hangi an hoş görülecek, hangisi? Hatıra başka hayat olmaz mı zamanla, bırakıp gitmez mi sahibini? Uçucu değil midir; Proust böyle diyor, ben değil... Hem hoş görmede büyüklenme, üstten bakış yok mu? Bunlar yazının kaldıra-

cağı şey mi? Kaldı ki hatıradan kim üstün çıkabilir? Üstelik insan zamanla evvelden yaşadığı kendinden uzaklaşır. O zaman hatıra da ilk yaşandığı andan başka şeye dönüşür. Anlatılan hatıra, yaşayan tarafından bile başkalaştırılır. Dile geldikçe dönüşür. Kısacası hatıra “değişir”. Bir kereliktir. İnsan kurcalayıp düşündükçe farklı maziler kurar, düşündükçe... Düşüncesiz, kaba, harcıâlem insanların az anısı olması bundandır. Bizimse sekiz yıl önce yazdığımız bu metinlerde anılara yer vardır. Anılara saygı diyordu Cansever, *saygımız ki bir kuşun yarası kadar derin...*

Sinemamızın birinci kısmındaki “Hüzün İyidir” *San-ki Yarın Nisan*’dan; ikinci kısımdaki “Gökyüzü Sineması” ise *Kalbin ve Tenin Bütün İstekleri*’nden. İlkinin 2004 yılında yazmıştım, Kozyatağı’nda, *Vapur Dumunu* şiirimde andığım, kitaplığı olmayan, kitapların yerlere yığılı durduğu, bir resim öğretmeninden kalan, duvarları çocukça boyanmış o çalışma odasında. Kadıköy yakasındaki evlerin pencerelerinden daha sık görünen, apartmanların arka yanlarına konuşlanmış, küçük, yalnız, sessiz arka bahçeler... Ne kıştı ama!

Sabaha doğru takır tukur gürültülerle yanan kaloriferlerden düpedüz korkardım. Hiç bunca tek başıma kalmamıştım. Ne kıştı, kuşların kalbi donmuş muydu acaba? Hafta sonu gün doğmadan kalkar, pashlı, buz gibi sabah karanlığında tüp bitmesin diye dua ederek çay koyar oturdum makinemin başına.

Arada seyyar poğaçacı geçtiğinde yarım saat mola verir, iki peynirli poğaçadan sonra saat ona kadar çalışmaya devam ederdim. Bazen yazdığım kısmı çok sever; hemen internete girip çevrimiçi görünen birkaç eş dostla iki üç satır paylaşırdım. O zamandan, o dostlardan kim kaldı acaba? Dağılıp gidiyor arkadaşlıklar, uzak herkes birbirine. İnsan

yazarken çoğalsa da azalarak geliyor bugüne... Ne yapalım, Hevesî'nin dediği gibi *bahar geçtiyse, hazanı hoş görelim...*

Sevinir, yerimde duramazdım: Kitap iyi olacaktı. Dışarı fırlardım hemen. Minibüs yoluna dek yürürdüm. Cumar-tesi araç bulmak zordur, otobüsler, minibüsler kalabalıktır hep; herkes Kadıköy'e inecektir. Pencere önlerindeki küçük, renkli kaktüsleri düşünürdüm, içerden bakınca hep perde-lerin ardında kalan... Kış bitmemişti daha, insanı ısırın so-ğuk güneş... Ellerim, dudaklarım çatlıyordu. Az daha yürür-üdüm ne çıkar! Hiç değilse Göztepe'ye dek. Hulki Aktunç'un evinin üst sokağından geçerdim, üstadın orada oturduğunu bilmezken, henüz Kadıköylü Hulki ölmemişken; henüz Fü-ruzan ile oturup Taksim Gezi Pastanesi'nde kahve içmemiş-ken; Nezihe Meriç yaşarken; Leylâ Erbil'i hep okumuş ama onunla hiç tanışıp sohbet etmemişken.

Sonunda Hasanpaşa'da yorulur, minibüse atlardım. Der-ken rıhtım, ara sokaktaki kır pidecisinde bol sulu, az yoğurt- lu ayranla iki lokma atıştırır, deniz otobüsü iskelesine hızlı- ca yürüyerek Bakırköy'e geçerdim. Evden, dağınık masam- dan uzaklaşmışım ama heyecan sürerdi. Kitabım yayımla- nacaktır! Kapağı nasıl olmalıydı? Arka tarafına metnin en gü- zel bölümlerinden geçse miydik? Ne yani! Hepsi güzel de- ğil miydi bu metnin? Hepsini, her şeyi, hayatı bile güzel ey- lemek gerekmiyor muydu?

Bir bakmışım Bakırköy Tren İstasyonu'ndayım. Birini se- verdim o zamanlar (herkes erişmez başka zamanlara da- ğılıp gidiyor, hayatlara). İstasyonun arka bahçesinde çay içerdik (acı duymuyoruz, unutuyoruz gidiyor). Üst sokak- ta, küçük bir kafe. İyice yan yana otururduk. Fal bakardı bana (insan bir savaş meydanı, ne çok ölü kalıyor arkamız- da). Yürümedi, ayrıldık (hayat ölümler arasında sürüp gidi- yor). Evlendik, çoluk çocuk sahibi insanlarınız şimdi. Yazı- lansa hayatta durmadı, akıp gitti, başkalarına ulaştı, başka-

larının ellerini, yüzlerini öptü. Kirpikler kaşlara değdi, okşadı birbirini...

İkinci kısımdaki *Gökyüzü Sineması* ise başka mevzu. 2007 yılının kışı bu kez. Gülbağ'da, neredeyse iç içe geçmiş, birbirini ezen apartmanlar, en üst katta sağdaki daire. Hava kararmış. Tartışıyoruz, küsünce arka odaya, orada öksüz çocuk gibi duran yer yatağına geçip yazmaya başlıyorum. Kafamı kaldırdığım vakit birden gökyüzü.

Sıklıkla Tophane'ye gidip nargile içerek metnin çeşitli sahnelerini kuruyordum. Tarık Dursun K.'nin *Hasangiller*'ini okurdum... Sadece Tarık Dursun K. mı; Salâh Birsel'in günlüklerini okurdum, Muzaffer Buyrukçu'nun *Dillerinde Dünya'yı*, o nefis anıları; bugünün büyük büyük yazarları arasında Buyrukçu'yu anımsayan? Orhan Kemal'in *Evlerden Biri*'ne sarmıştım, Kemal Tahir'i nedense geç keşfetmiş (ne ayıp!) *Kurt Kanunu*'nu neredeyse bir gecede yutmuşum... Selim İleri'nin *Dostlukların Son Günü*'nün tekrar üzerinden geçerdim. Necati Tosuner *Güneş Giderken*, Murathan Mungan *Lâl Masallar* demekti... Okurluktan çok yazarlık dersiydi bunlar. Benden önce bırakılmış izlerden başka yollara çıkmak; büyük sınava çalışırdım, *Büyük Saat* yanımdaydı tabii.

Yaşanmışlığın yanında, edebiyatımızın bu eşsiz eserleri arasında dolanıp dururken oluşan hikâyelerdi benimkiler. Şimdi baktığımda her bir ustadan silikçe izler bulabiliyorum, fakat ille de o çirkin görünen, tek gözü diğerinden küçük, bakışları şaşkınca, zenginlikten, kibirden haz etmeyen, âşık olmaktan çok aşkı seven o yalnız çocuktan sesler yankılanıyor satırların arasında. Çok sonra tanıştığım tüm okurlar, beni okurken duydukları sesin, konuştuğumda duyduklarına benzediğini söylemişti. Herhangi bir yazılı eser için "olmuştur" ölçümdü bu; adına samimiyet diyen de var...